716/05

Den 31. januar 2005 blev i sag nr. 63.970:

xxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxx

mod

Forsikrings-Aktieselskabet
Alka
Engelholm Alle 1
2630 Taastrup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i Forsikrings-Aktieselskabet Alka, klager over størrelse af den af selskabet tilbudte erstatning i forbindelse med et ulykkestilfælde.

Det fremgår af sagen, at klageren den 4/1 2002 kom til skade, idet hun faldt på en trappe og pådrog sig et lårbensbrud. Skaden blev anerkendt som dækningsberettigende, og selskabet har udbetalt klageren en erstatning svarende til en méngrad på 10 %. Nærværende sag angår alene erstatningsopgørelsen i forbindelse med en tandskade, klageren pådrog sig under faldet.

Klageren oplyser, at hun under en telefonsamtale med en navngiven medarbejder fik tilsagn om, at selskabet ville yde hende en erstatning på 75.000 kr., hvilket klageren ikke er tilfreds med, idet beløbet udgør under halvdelen af de af hendes tandlæge beregnede udgifter.

Selskabet har ved skrivelse af 5/6 2004 til nævnet redegjort for sagen således:

"Den 1. maj 2002 modtog ALKA forsikring erklæring fra skadelidtes tandlæge J.K. Klager havde opsøgt tandlæge første gang i forbindelse med skaden den 7. marts

2002. Den akutte behandling bestod hovedsageligt i røntgenoptagelse og tandlægen oplyste at endelig behandling ville være afhængig af hvad røntgenundersøgelsen viste. …

ALKA forsikring meddelte ved brev af 7. maj 2002, at skaden var dækket på forsikringen og at den første (akutte) behandling kunne erstattes mod fremsendelse af specificeret regning fra klagers tandlæge. Det oplystes endvidere, at yderligere erstatning først kunne ske efter modtagelse af endeligt behandlingsoverslag med røntgenbilleder fra klagers tandlæge.

ALKA forsikring har fra ultimo 2003 modtaget diverse behandlingsforslag og overslag fra klagers tandlæge, ligesom sagen har været forelagt selskabets tandlægekonsulent til udtalelse.

Da sagen - på baggrund af massive forudbestående gener og tvivlsom årsagssammenhæng - løbende kompliceredes besluttede selskabet at forelægge samtlige akter for en uvildig tandlægekonsulent, og ved brev af 28. april 2004 blev samtlige akter sendt til tandlæge L.K. med anmodning om udtalelse.

Udtalelsen fra L.K. er nu modtaget og vedlægges i kopi. Sagens faktum og forløb fremgår af redegørelsen, hvorfor vi ikke skal uddybe forløbet yderligere, men blot henvise til den gennemgang af faktum og forløb, som tandlægen gengiver i sin udtalelse.

ALKA forsikring har efter vurdering fra selskabets egen tandlægekonsulent løbende udbetalt i alt 5.618,00 kr. bl.a. til røntgenoptagelser af klagers tandsæt.

Det fremgår af betingelsernes afsnit 10.1.1. at forsikringen dækker rimelige og nødvendige udgifter til tandbehandling efter et ulykkestilfælde. For at opnå dækning på ulykkesforsikringen for tandbehandling skal tandbehandlingen i sagens natur være nødvendiggjort af et ulykkestilfælde, med andre ord skal der være årsagssammenhæng mellem ulykken og tandbehandlingen.

På baggrund af sagens oplysninger finder vi ikke årsagssammenhæng mellem ulykkestilfældet og tandskaden for sandsynliggjort.

Af betingelsernes punkt 10.3.1 fremgår det endvidere, at erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis tandens/tændernes tilstand og alle former for protesers tilstand var forringet inden ulykkestilfældet, f.eks. som følge af: genopbygning, rodbehandling, knoglesvind eller fæstetab som følge af parodontose eller sygdom i tænderne og omgivende knogler.

Det er udelukkende de behandlingsudgifter, der direkte kan relateres til ulykkestilfældet, der dækkes. Behandlingsudgifter der har deres årsag i en bestående svækkelse af tandsættet - tidligere skader eller sygdomme - dækkes ikke.

En skadelidt kan med andre ord ikke opnå en erstatning, som overstiger, hvad der skal til for at udbedre den skade, som selve ulykken medførte, selvom tændernes bestående behandlingsbehov måske er blevet aktualiseret lidt tidligere, end det ville have været tilfældet, såfremt ulykken ikke var sket.

Henset til det faktum at vi er indgået i en realitetsbehandling af skaden er vi med henvisning til tandlæge L.K.'s redegørelse og vurdering imidlertid indstillet på at betale 25.000 kr. til fuld og endelig afgørelse af sagen med henvisning til forsikringsbetingelsernes afsnit 10.3.1."

Af erklæringen fra tandlæge L. K. dateret den 2/6 2004 fremgår bl.a.:

"Af anmeldelsen ses, at J.L. [klageren] faldt den 04.01.2002. Ved faldet pådrog hun sig et lårbensbrud på skrå lige over knæet. Der er ikke oplysninger om andre skader, heller ikke i begyndelsesattesten skrevet af læge J.K.J. den 21.03.2002.

Af erklæring fra tandlæge J.K. ses, at patienten henvender sig den 07.03.2002 med et knækket implantat regio +3 og en fortand 1+ der er øm. Denne tand var led i en bro og kronet med en MK-krone. Samtidig er en delprotese i overmunden vredet og mangler retention ved tab af et attachment (en tryklås) der sad på det knækkede im-

plantat. Protesen erstattede 6 tænder, 7, 6+3, 4, 5, 6 og var 3 år gammel. Implantatet må fjernes, der er som foreløbig behandling taget 5 røntgenbilleder …

Tdl. K.'s journal starter den 11.12.00. For at se hvordan tandsættet har udviklet sig de foregående år, har jeg indhentet journal fra tdl. W., hvor det er mit indtryk, at det er tdl. K. der har forestået behandlingen af fru L. Denne journal starter den 24.03.1997, hvor en bideskinne repareres. Senere samme år er en bro i venstre side af overmunden løs på +3 (implantat), og broen må fjernes. Patienten advares om at tænderne bliver tygget i stykker. En bro i højre side af overmunden må tilsvarende fjernes, og der planlægges en ny bro fra 5+ til +1 (der menes 1+) og en protese med tryklås på et implantat +3. Dette implantat er i flg. brev fra J.L. indsat i 1994.
Den 19.11.1997 er et implantat +4 knækket lige under abutmentskruen (lige som det nu er sket på +3). Resten af implantatet efterlades, og der fremstilles en MK-bro fra 4+ til 1 + og sættes en tryklås på attachementet 3+ og fremstilles en ny delprotese. Denne afleveres den 19.02.1998.

I 1999 er bideskinnen knækket og der fremstilles en ny.

Den 26.01.00 er matricen (tryklåsen) på attachmentet +3 løst og der repareres.

Der sker herefter skift af klink

Den 10.05.01 repareres matricen igen. (Vanskeligt).

Den 10.01.01 repareres og forstærkes bideskinnen.

Den 07.03.2002 noteres citat: 'I går aftes var PO løs. Implantat kan rokkes. Let irriteret ved tandkødet. Ved forsøg på afskruning af ball attachment 'skrues' den øverste del af fixtur med ud. Nederste efterlades'.

Den 02.04.2002 fjernes resten af attachmentet. 1+ føles løs og der er hævelse af tandkødet højt på tandens yderside og tanden er banke-øm. De er en poche på 5 mm. Det noteres herefter, at ansøgning om endelig behandling først kan ske efter undersøgelse på Tandlægeskolen.

5. 63.970

Herefter standser den håndskrevne journal, og en elektronisk ført journal starter den 17.10.2002. Der er således ingen journal mellem den 02.04.2002 og den 17.10.2002.

Den 17.10.2002 er der pulpanekrose (nervedød) og rodbetændelse 1+, og rodbehandling indledes. Det noteres, at der sandsynligvis er tale om eftervirkninger fra slag. Rodbehandlingen færdiggøres den 11.12.2002.

Den 22.01.2003 falder MK-kronerne på +1 og +2 af, og der er caries +2. Tanden renses for caries og kronerne recementeres. Samtidig er 1+ løs. Det fremgår ikke, om MK-kronen er løs, eller om hele tanden er løs.

+1,2 recementeres den 13.03.2003.

Den 23.06.2003 er både +1,2 og 1+ løse. +1,2 recementers og broen 4,1+ forsøges aftaget på 4+. Det lykkes ikke.

Den 16. marts uddyber tdl. K. sit valg af behandling i brev til ALKA. Det bemærkes i brevet, at den tidligere valgte løsning med attachment gav den fornødne resiliens til at bære brospandet (der var tilstrækkelig med mulighed for at en protese kunne fjedre lidt på underlaget, så den ikke blev tygget i stykker, hvilket en fast bro med +2 som broanker med stor sandsynlighed ville blive).

Den 03.09.2003 indsendes et behandlingsforslag til ALKA der lyder på udtrækning af 2+ og en MK-bro på resttænderne samt på 4 implantater, en behandling til kr. 145.242,-. Dette ændres senere til 6 implantater, og prisen bliver kr. 164.701,-.

Røntgengennemgang:
Jeg har fra tdl. K. modtaget en delvis rtg. status på mail. Denne er udateret, men ved sammenligning med små prints, mener jeg den er taget den juni 2003. Der ses et resttandsæt i overkæben 4,1+1,2,7 samt resterne af 2 knækkede implantater regio +3,4. Der er fast bro i metalkeramik fra 4+ til 1+. +1,2 er sammenloddede kroner og +7 er kronet. Der er generelt meget moderat marginalt knoglesvind (meget lidt paradentose), men om 1+ er tabet af støttevæv ca. 40 %, og ved +7 ca. 30 %. Der er

kraftig udvidet rodhinde 1+ og en betændelse om rodspidsen. Tilsvarende ses en betændelse om rodspidsen af +2. Det ses af kronernes form, at der er attachment distalt i +2 (vender bagud), og mesialt i +7 (vender fremad). Rtg. af undermundsfronten viser et vist tab af støttevæv her samt et meget kraftigt slid af tænderne. Prints af en status fra 17.10.2002 viser tilsvarende en betændelse om roden af 1+ og +2.

En OP taget på Tandlægeskolen og dateret den 30.01.04 er beskrevet derfra, og jeg henviser dertil. Det ses af beskrivelsen, at status er taget med henblik på en fuldbro på 6 implantater.

Diskussion:
Af anmeldelsen ses, at patienten faldt så uheldigt, at det ene underben korn ind under det andet ben, hvorved et ben brækkede. Der står intet om skade på tænder, ansigt eller kæber. Det fremgår heller ikke af erklæring fra læge.

Erklæring fra tandlægen beskriver et knækket implantat, en øm fortand 1+ og en vredet protese. Det må dog her bemærkes, at det fremgår, at patienten først mærkede noget til det løse implantat og dermed protese aftenen før, altså den 06.03.2002, 2 måneder efter faldet. En sammenhæng med faldet og de diagnosticerede skader er således ikke sandsynlig. Det skyldes ud over den manglende korrelation med tiden at:

- Attachment og protese har været løsnet flere gange siden fremstillingen i 1998, og at det ender med at attachmentet knækker er der ikke noget at sige til. Hele konstruktionen har måtte tåle meget store belastninger grundet en kraftig tænderskæren.
- 1+ er led i en bro også fremstillet i 1998. Det er sandsynligt at kronen er løs på 1+, eller at nerven er nekrotiseret, det sker i 10 % ved krone/brofremstilling, men det skyldes ikke et fald uden ansigtslæsion.
- En vredet protese ville ikke have været anvendelig i 2 måneder.

Jeg mener derfor ikke skaden burde have været godkendt.

7. 63.970

Vedr. den allerede udførte behandling ses af journal, at tdl. K. har skruet den øverste del af fixturen ud og ladet den nederste del sidde i kæben. At det forholder sig sådan bekræftes af røntgenbilleder. Trods dette har tdl. K. beregnet sig 1.349,- for fjernelse af implantat. Af de videre regninger ses, at der i alt for recementering af +1,2 som ikke er anmeldt, endsige godkendt, og som først affrakturerer et år efter skaden er beregnet i alt kr. 3.424,-. Disse beløb er tilsyneladende betalt af ALKA

Nu er selve skaden godkendt, og ALKA må derfor sandsynligvis betale for den behandling der er direkte nødvendig som følge af de postulerede skader.

Min konklusion er derfor:
Patienten havde inden skaden et stærkt svækket tandsæt baseret på aftagelig protetik i overkæben. Grundet en meget hård belastning var der foretaget en del reparationer, og tilstanden var ikke stabil. Den foreslåede behandling er korrekt og god, men repræsenterer et meget stort statusløft, og jeg kunne foreslå, at ALKA tilbød at betale indsættelse af et implantat til erstatning for det knækkede i regio +3. Dertil en ny partiel protese til overkæben med et attachment svarende til implantatet. Det vil sandsynligvis koste i alt ca. kr. 10.000,- for en fixtur, ca. 8.000,- for en partiel protese og ca. kr. 5.000,for et attachment, rundt regnet kr. 25.000,-.

De regninger ALKA har betalt for den foreløbige behandling vedrører for en stor dels vedkommende ikke behandlinger der efter min opfattelse relaterer sig til denne skade.

Jeg mener ikke der er belæg for at antage, at 1+ og +1,2 er løsnede, nekrotiserede og carierede som følge af faldet i januar 2002. Vedr. 1+ var den i marts måned øm. Der har med overvejende sandsynlighed været en begyndende rodbetændelse, og vedr. +1,2 løsnedes kronerne først fra tandstubbene 1 år efter faldt, og da var der caries."

Klageren er ikke enig i ovennævnte tandlæge L. K.'s fremstilling og er derfor ved skrivelse af 12/7 2004 fremkommet med følgende bemærkninger:

"ALKA Forsikrings tilbud af 25. juni 2004 om et forlig på kr. 25.000 beklager jeg ikke at kunne acceptere, da tandlæge L.K. bedømmelse er behæftet med flere fejl og mangler (og forekommer mig i øvrigt at være ikke ganske uvildig), …

…

3. L.K. burde vide, at en løsning af et implantat, der indgår i en bro, aldrig viser sig umiddelbart efter skadens indtræden. Den aktuelle tidsforskydning af dette (fra 4. januar til 7. marts s.å.) kan derfor ikke inddrages som argument for, at der ingen sammenhæng er mellem fald og brud i implantatet.

4. Endvidere er L.K.s opfattelse af, at 'en vredet protese ikke ville have været anvendelig i 2 måneder', (p. 2, linie 2 f. n.) bevislig fejlagtig.

5. At min praktiserende læge ikke i begyndelsesattesten har bemærket noget om mine tænder efter faldet, skyldes dels ovenstående og dels, at jeg aldrig har fundet det relevant at inddrage min læge i problemer vedrørende mit tandsæt.

6. Attachement og protese har mig bekendt ikke været løst **flere** gange siden fremstillingen i 1998, men 26. januar 2000 og 10. maj 2001. Dette har intet med faldet at gøre. At der kun kan ske skade i forbindelse med en ansigtslæsion (p. 2, linie 3 f. n.) er ikke rigtigt, fordi jeg i faldet i virkelighedens verden huggede tænderne sammen, hvorved skaden skete.

7. En bideskinne har i ca. 45 år forhindret mig i, som L.K. skriver: 'at skære tænder'.

Tandlægeskolen har i øvrigt givet mig opfattelsen af, at keramiktænder forstærker biddet og dermed slidtagen på de naturlige tænder. Mine bideskinner har i adskillige fir siddet fast på undermunden, og det har været nødvendigt både at reparere og udskifte dem.

8. L.K. skriver ligeledes, at jeg var på 'Tandlægeskolen første gang i denne sag i september 2002. Den rigtige dato er den 11. september 2003.

Forud for skaden var mit tandsæt ganske og aldeles funktionsdygtigt. Det skulle nødig komme mig til skade, at jeg altid har forsøgt at holde en høj tandstatus og fra ca. 1990 løbende er blevet behandlet af tandlæge J.K.. Tværtimod må dette vel snarere berettige mig til at fastholde samme status. L.K.s flotte filosofiske bemærkning om et meget stort statusløft ved den af J.K. foreslåede implantatbehandling finder jeg derfor uberettiget, nedgørende og inkompetent.

Eftersom L.K. alene har interesseret sig for mine tænders tilstand de seneste år, ville en klinisk undersøgelse og samtale med mig (forhistorie) formentlig have sat L.K. i stand til at udtale sig objektivt og reelt. I årenes løb har jeg ofret anselige summer for at opnå den optimale og dermed også mest holdbare løsning.

Sagen er, at jeg først som ca. 20-årig mistede mine sidste mælketænder, idet tandlægerne den gang holdt på, at de skulle falde ud af sig selv. Nogle af de nye tænder sad næsten umærkeligt i ganen, og deres rødder snoede sig uheldigvis omkring flere friske tænder, som ikke stod til at redde under operationen hos tandlæge B.J. ... En fast bro holdt til ca. 1957, hvor tandlæge K.R.J. …, udskiftede den med en langtidsholdbar fast bro, som jeg havde fuld glæde af i nogle og tredive år. K.R.J. forsynede mig også meget tidligt med en bideskinne, og siden da har jeg altid haft den på i seng. Tandlægeskiftet skete først efter at K.R.J. solgte sin praksis."

Klagerens tandlæge har i skrivelse af 30/7 2004 over for nævnet fremkommet med følgende bemærkninger til sagen:

"ALKA modtog anmeldelse og accepterede erstatningsansvar 07-05-2002 … Heraf fremgår kvittering for røntgen modtaget af ALKA og accept af observationsperiode på 2 år.

ALKA orienteres løbende, herunder anmeldelse af supplerende skader …

03-09-2003 indsendes endeligt behandlingsforslag på rekonstruktion. Yderligere 6 supplerende beskrivelser er i alt afsendt samme arbejdsdag anmodningerne fra ALKA blev modtaget. Ønske fra ALKA om supplerende røntgenoptagelser på Tandlægeskolen foretages promte.

Alligevel var det først ved brev dateret 15-03-1004, at ALKA meddeler ikke at ville tiltræde en rekonstruktion, og i øvrigt udbeder sig yderligere kommentarer, der afsendes samme dag.

Den lange ventetid på sagsbehandling har yderligere traumatiseret resttandsættet, …
…
Ingen, tandlæge eller ej, kan være i tvivl om, at en skadeserstatning af et velplejet, og før skaden fuldt rekonstrueret, tandsæt, med en ny tand og en protese, forringer J.L.s status og er umuligt."

Selskabet fastholder dets tidligere forligsforslag fremsat på baggrund af tandlæge L. K.'s vurdering. Selskabet har efter anmeldelsen af ulykkestilfældet meddelt, at skaden var dækningsberettigende, men dette medfører ikke, at der kan ses bort fra kravet om årsagssammenhæng mellem ulykkes og de konstaterede skader. Det, der anerkendes som dækningsberettigende på forsikringen er - i henhold til de gældende forsikringsbetingelser - fortsat kun de følger, som ulykken har medført.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**10. HVORDAN DÆKKES VED TANDSKADER:**

10.1 Følgende tandbehandling dækkes:

10.1.1. Forsikringen dækker rimelige og nødvendige udgifter til tandbehandling efter ulykkestilfælde i det omfang udgifterne ikke betales fra den offentlige sygesikring eller en arbejdsskadeforsikring.

…

10.3.1. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvos tandens/tændernes og alle former for protesers tilstand var forringet inden ulykkestilfældet, f.eks. som følge af:

- Genopbygning
- Rodbehandling
- Knoglesvind og fæstetab som følge af paradontose
- Sygdom i tænderne og de omgivende knogler."

Nævnet udtaler:
Nævnet finder det ikke godtgjort, at en medarbejder hos selskabet mundtligt har givet klageren tilsagn om at ville yde en erstatning på i alt 75.000,

Selskabets skrivelse af 7/5 2002 kan efter nævnets opfattelse ikke forpligte selskabet til at betale for behandling, der ikke kan anses for en følge af ulykkestilfældet.

Nævnet finder efter det oplyste at måtte lægge til grund, at tænderne - til trods for, at klageren løbende har vedligeholdt sine tænder - var væsentligt svækket inden skaden**.** Nævnet finder derfor ikke grundlag for at kritisere, at selskabet ikke vil betale mere end 25.000 kr. i erstatning. Nævnet forudsætter dog, at der i dette beløb ikke modregnes med allerede udbetalt erstatning.

Med dette forbehold

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann